

การจัดการธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟใน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่*

BUSINESS MANAGEMENT OF COFFEE FARMERS FOR SOCIETY DOI SAKET DISTRICT CHIANG MAI PROVINCE

พระศุภณัฐ อ่องทิพย์¹ และ ประเสริฐ บุปผาสุก²

Phra Suphanat Ongthip¹ and Prasert Buppasuk²

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻²Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding author E-mail: ning.supanat@gmail.com

Received 26 August 2024; Revised 29 August 2024; Accepted 29 August 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระบบนิเวศการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอำเภอดอยสะเก็ด 2) เพื่อพัฒนาการจัดการธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอำเภอดอยสะเก็ด 3) เพื่อส่งเสริมเครือข่ายธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอำเภอดอยสะเก็ด โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม จัดการธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟใน ได้คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 30 คน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม จำนวน 15 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลวิจัยพบว่า

1) การปลูกกาแฟบนพื้นที่สูงในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเกษตรอินทรีย์ที่ไม่ใช้สารเคมี ส่งผลให้ได้ผลผลิตกาแฟคุณภาพสูงและมีรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ เนื่องจากมีการผสมเกสรดอกไม้ป่ากับดอกกาแฟโดยแมลงผึ้ง

* พระศุภณัฐ อ่องทิพย์ และ ประเสริฐ บุปผาสุก. (2567). การจัดการธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 4(4), 174-192.

Phra Suphanat Ongthip and Prasert Buppasuk. (2024). Business Management of Coffee Farmers for Society Doi Saket District Chiang Mai Province. Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University, 4(4), 174-192.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index>

2) การจัดการธุรกิจในลักษณะรัฐวิสาหกิจชุมชนและบริษัทจำกัดเน้นการผลิต การแปรรูป และการตลาดทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ การจัดหาวัตถุดิบที่ได้มาตรฐาน การใช้เทคโนโลยีและการวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมเครือข่ายธุรกิจเพื่อสังคมโดยการจับมือรวม

3) การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อเพิ่มการรับรู้ถึงคุณภาพของกาแฟที่ผลิตในพื้นที่นี้ และพัฒนาสู่ระดับสากล

คำสำคัญ : การจัดการธุรกิจ,ธุรกิจเพื่อสังคม, เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ

Abstract

This research aims to: 1) study the agricultural ecosystem of coffee farmers in Doi Saket district, 2) develop social business management for coffee farmers in Doi Saket district, and 3) promote social business networks for coffee farmers in Doi Saket district. A qualitative research methodology was employed, including in-depth interviews and focus group discussions. A purposive sample of 30 coffee farmers was selected for the business management study, along with 15 experts for the focus group discussions. Data analysis by content analysis.

The research results found that:

1) Growing coffee in the highlands of Doi Saket District, Chiang Mai Province is organic farming that does not use chemicals, resulting in high-quality coffee with a unique taste due to the pollination of wild flowers with coffee flowers by bees.

2) Business management in the form of community enterprises and limited companies focuses on production, processing, and marketing both domestically and internationally, including promoting organic farming, sourcing standard raw materials, using technology and research to develop products. In addition, there is a promotion of social business networks by organizing training.

3) Promoting community products and public relations through various media to increase awareness of the quality of coffee produced in this area and develop it to the international level.

Keywords: Business management, Social enterprise, Coffee farmers

บทนำ

"กาแฟ" เป็นสินค้าที่ทั่วโลกมีการบริโภค และมีมูลค่าการซื้อขายมากเป็นอันดับสองรองจากปิโตรเลียม "กาแฟ" ถือเป็นเครื่องดื่มที่มีกลิ่นและรสชาติเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว จึงปฏิเสธไม่ได้ที่เป็นที่ชื่นชอบของคนทั่วโลกจำนวนมาก เป็นทั้งสังคมในเมืองหรือสังคมชนบทเสมือนเป็นเครื่องดื่มคู่บ้านประจำครัวเรือน ประจำสำนักงาน ถึงแม้ว่า กาแฟจะไม่ได้เป็นเครื่องดื่มที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย แต่กาแฟก็เป็นเครื่องดื่มที่คนไทยรู้จักคุ้นเคย และผูกพันกันมาเป็นเวลานานกว่า 100 ปีแล้ว ในศตวรรษที่ 17 และ 18 เป็นปีที่กาแฟได้เข้ามาในประเทศไทยเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นครั้งแรก กาแฟเป็นที่นิยมมากขึ้น จึงมีร้านกาแฟเกิดขึ้นมากตามไปด้วย ร้านกาแฟ ถือว่าเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนข่าวสารและเป็นที่พบปะผู้คน กาแฟได้ถูกนำเข้ามาในประเทศไทยครั้งแรกประมาณปี พ.ศ. 2447 และเกิดร้านกาแฟนรสิงห์ หรือ Cafe De Norasingha (คาเฟ่ เดอนรสิงห์) เป็นร้านกาแฟแห่งแรกของเมืองไทยที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 โดยในสมัยก่อน เริ่มต้นจากดื่มกาแฟโบราณ ที่จำหน่ายตามรถเข็น จนมีวิวัฒนาการจนเป็นร้านคอฟฟี่ช็อปในปัจจุบัน ซึ่งกระแสความนิยมของการดื่มกาแฟมีมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยนายตีหมุนเป็นชาวมุสลิม ได้นำเมล็ดกาแฟโรบัสต่านำมาปลูกครั้งแรกในไทยที่อำเภอสะบ้าย้อยจังหวัดสงขลา และมีการส่งเสริมการปลูกกาแฟในแถบจังหวัดภาคใต้ นิยมปลูกและนำมาแปรรูปมากที่สุด ส่วนกาแฟอาราบิก้าได้ทดลองปลูกที่บ้านมูเซอห้วยตาด อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ได้นำพันธุ์กาแฟต่าง ๆ เข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อให้ชาวเขาปลูกทดแทนการปลูกฝิ่น ซึ่งนั่นทำให้กาแฟกลายเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญชนิดหนึ่ง บนพื้นที่สูงในภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งการเพาะปลูกกาแฟหลากหลายสายพันธุ์ในหลายจังหวัดเชียงใหม่ ได้นำพันธุ์กาแฟต่าง ๆ เข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อให้ชาวเขาปลูกทดแทนการปลูกฝิ่น ซึ่งนั่นทำให้กาแฟกลายเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญชนิดหนึ่ง บนพื้นที่สูงในภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งการเพาะปลูกกาแฟหลากหลายสายพันธุ์ในพื้นที่ของประเทศไทย

ก็เพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงคุณสมบัติของกาแฟ เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าได้มากยิ่งขึ้นและเกิดรสชาติที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของนักดื่มกาแฟคนไทย

เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่ประกอบธุรกิจผลิตกาแฟสูงสุด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย โดยภาคเหนือเหมาะแก่การปลูกกาแฟพันธุ์อาราบิก้า ขณะที่ภาคใต้เหมาะแก่การเพาะปลูกกาแฟพันธุ์โรบัสตาเนื่องจากมีภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศเหมาะสมสำหรับใช้เป็นแหล่งเพาะปลูกกาแฟที่สำคัญ โดยประเทศไทยตั้งเป้าหมายต้องการให้เป็นหนึ่งในกลุ่มผู้นำในด้านการผลิตและการค้ากาแฟคุณภาพของภูมิภาคอาเซียน และมีการผลักดันให้กาแฟเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ของไทยที่สร้างรายได้ที่มั่นคงให้แก่เกษตรกร จังหวัดเชียงใหม่มีนโยบายส่งเสริมให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองแห่งกาแฟ ด้วยศักยภาพที่เป็นจังหวัดต้นน้ำและมีสภาพภูมิอากาศดี บางพื้นที่มีความสูงกว่าระดับน้ำทะเลมากกว่า 1,000 เมตร จึงเหมาะสำหรับเป็นพื้นที่ปลูกกาแฟ โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำร่างยุทธศาสตร์กาแฟจังหวัดเชียงใหม่ปี 2561-2565 ภายใต้ 5 กลยุทธ์สำคัญ คือ 1.เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิตโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม 2.พัฒนาการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม 3.พัฒนาด้านการตลาด 4.การวิจัยและพัฒนา และกลยุทธ์ 5.การบริหารจัดการ ทั้งนี้ตั้งเป้าหมายในระยะเวลา 5 ปี (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2564)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับระบบนิเวศการเกษตรของผู้ปลูกกาแฟตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมถึงด้านการจัดการธุรกิจเพื่อสังคมของผู้ปลูกกาแฟว่ามีการจัดการอย่างไร และศึกษาปัจจัยด้านการส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร เพื่อให้ผู้ประกอบการเสนอแนวทางในการพัฒนาเพื่อการพัฒนาธุรกิจกาแฟให้เป็นไปทิศทางที่ดีขึ้น นอกเหนือจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมภาคการท่องเที่ยวของจังหวัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบนิเวศการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนาการจัดการธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อส่งเสริมเครือข่ายธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดกิจการเพื่อสังคมได้กำเนิดในประเทศอังกฤษในช่วงกลางศตวรรษที่ 19 โดยกลุ่มผู้รับจ้างทำงานได้จัดตั้งหน่วยงานในรูปแบบสหกรณ์เพื่อจัดหาอาหารที่มีคุณภาพในราคาที่หาซื้อได้ เพื่อเป็นการตอบโต้ต่อสภาพการทำงานในโรงงานที่แสวงหาผลประโยชน์และเอาเปรียบแรงงานอย่างไม่เป็นธรรมกระทั่งศตวรรษที่ 1990 แนวคิดกิจการเพื่อสังคมได้ถูกหยิบยกขึ้นมาใหม่อีกครั้งในรูปของการจัดตั้งที่หลากหลาย เช่น สหกรณ์วิสาหกิจชุมชน (Community Enterprises) องค์กรอาสาสมัคร (Enterprising Voluntary Organizations) เป็นต้น (โกศลดีศีลธรรม, 2554: 165)

คำว่ากิจการเพื่อสังคมหรืออาจเรียกว่าธุรกิจเพื่อสังคมนั้น มีหน่วยงานและนักวิชาการ ได้ให้ความหมายไว้ค่อนข้างหลากหลายสรุปความหมายที่สำคัญ ได้ดังนี้ กิจการเพื่อสังคม หมายถึง กิจการที่นำองค์ความรู้ในภาคธุรกิจกระแสหลักมาประยุกต์ ใช้กับงานด้านสังคมหรือสิ่งแวดล้อม (สฤณี อาชวานันทกุล, 2564)

Dee, 1998 (เอกชัย นิตยาเกษตรวัฒน์, 2550 : 7) สรุปความหมายของกิจการเพื่อสังคมไว้ว่า เป็นองค์การเอกชนที่อุทิศตัวเพื่อแก้ปัญหาสังคมสนองผู้เสียเปรียบในสังคมและหาสินค้าที่สำคัญทางสังคมที่ภาครัฐหรือเอกชนไม่สามารถจัดหาให้ได้ OECD (2003) ได้อธิบายความหมายของ

กิจการเพื่อสังคม ว่าหมายถึง องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่ผสมผสานกันระหว่างองค์การภาครัฐและภาคเอกชนโดยดำเนินการเพื่อแก้ปัญหา สังคม และมีเป้าหมายทางการเงินควบคู่ไปด้วยกัน สรุปความหมายของกิจการเพื่อสังคมได้ว่า หมายถึง "การดำเนินกิจการที่มีเป้าหมาย เพื่อแก้ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยที่กิจการดังกล่าวยังมีผลกำไรเพื่อให้สามารถดำเนิน กิจการต่อไปได้อย่างยั่งยืน"กิจการเพื่อสังคมเป็นกิจการที่มีเป้าหมายหลักเพื่อแก้ไข ปัญหาหรือพัฒนาสังคมและ สิ่งแวดล้อมผ่านกลไกการค้าหรือการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการนำนวัตกรรมใหม่ๆ อันหลากหลายเพื่อนำมาใช้ในการตอบสนองความท้าทายที่มีอยู่หรือกำลังจะเกิดขึ้นของสังคม และสิ่งแวดล้อม โดยหวังให้เกิดการส่งผ่านการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน แม้กิจการเพื่อสังคมจะใช้ รูปแบบของการดำเนินการแบบธุรกิจที่สามารถ

สร้างผลกำไรได้เพื่อให้กิจการสามารถสร้าง ผลกระทบทางสังคมได้อย่างต่อเนื่องและไม่ต้องพึ่งพากลไกสนับสนุนจากภายนอก แต่กิจการ เพื่อสังคมจะต้องมีเป้าหมายสูงสุดของการดำเนินการอยู่ที่การแก้ปัญหาสังคมหรือสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่ผลกำไร (Profitable but not-for-profit) ดังนั้นกิจการเพื่อสังคมจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการออกแบบโครงสร้างผู้ถือหุ้น โครงสร้างความโปร่งใสของการบริหารจัดการ และ รูปแบบธุรกิจเพื่อสร้างหลักประกันว่า เป้าหมายทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อมของกิจการจะได้รับ การแก้ไขอย่างแท้จริง โดยผลประโยชน์ส่วนใหญ่ของกิจการจะไม่ตกอยู่กับผู้ถือหุ้นหรือผู้บริหาร เท่านั้น (สำนักสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ, 2553: 43)

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับกาแฟนี้ มีไว้เพื่อใช้แนะนำเกษตรกรให้มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในการผลิตเมล็ดกาแฟที่ดำเนินการในแปลงปลูกจนถึงการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อให้ได้เมล็ดกาแฟที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการแปรรูปเพื่อบริโภค ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แหล่งน้ำ rights reserved

1 น้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิต ต้องเป็นน้ำที่มาจากแหล่งน้ำที่ไม่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ เสี่ยงต่อการ ปนเปื้อนจากวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย และน้ำมีคุณภาพเหมาะสมกับการใช้ในการเกษตร ไม่ใช้น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตราย กรณีจำเป็นต้องใช้ ควรมีหลักฐานหรือข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนว่าน้ำนั้นได้ผ่านการบำบัดน้ำเสียมาแล้ว และสามารถนำมาใช้ในกระบวนการผลิตได้

2 ควรเก็บตัวอย่างน้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง ในระยะเริ่มจัดระบบการผลิต และในช่วงเวลาที่มีสถานะ แวดล้อมเสี่ยงต่อการนำไปใช้ในการผลิต ส่งห้องปฏิบัติการของทางราชการหรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการ รับรองระบบคุณภาพเพื่อวิเคราะห์การปนเปื้อน และเก็บใบแจ้งผลการวิเคราะห์น้ำไว้เป็นหลักฐาน

พื้นที่ปลูก

1 พื้นที่ปลูกต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุ หรือสิ่งที่เป็นอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลิตผล ในกรณีพื้นที่ปลูกอยู่ใกล้หรืออยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมหรือพื้นที่ ที่มีความเสี่ยงจากวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลิตผล ในระยะเริ่มจัดระบบการผลิตควรวินิจฉัย ดินเพื่อตรวจสอบคุณภาพดินอย่างน้อย 1 ครั้ง โดย

เก็บตัวอย่างดิน ส่งห้องปฏิบัติการของทางราชการ หรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองระบบคุณภาพ และเก็บใบแจ้งผลการวิเคราะห์ไว้เป็นหลักฐาน

2 ควรจัดทำรหัสแปลงปลูก และข้อมูลประจำแปลงปลูก โดยระบุชื่อ เจ้าของพื้นที่ ปลูกสถานที่ ติดต่อ ชื่อผู้ดูแลแปลงและสถานที่ติดต่อ (ถ้ามี) ที่ตั้งแปลงปลูก แขนงที่แปลงปลูก แขนงแปลงปลูก ชนิดกาแฟที่ปลูก ประวัติการใช้ที่ดินย้อนหลังอย่างน้อย 2 ปี

3 พื้นที่ ที่ใช้ใบการเพาะปลูกควรเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4 ในกรณีเป็นพื้นที่ปลูกใหม่ ไม่ควรเป็นพื้นที่ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหากมี ผลกระทบควรมีมาตรการในการลดหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้น

5 ควรวางแผนแปลงหรือปรับปรุงแปลงโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อความปลอดภัย อาหารสิ่งแวดล้อม สุขภาพ ความปลอดภัย และสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน และคุณภาพของผลิตผล

6 พื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกกาแฟ ควรมีความสูงไม่เกิน 700 เมตรเหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง สำหรับชนิดโรบัสตา และความสูงตั้งแต่ 1100 เมตรเหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง สำหรับชนิดอราบิกา และความลาดเอียงไม่ควรเกิน 35% ลักษณะดินเป็นดินร่วน มีการระบายน้ำ และการถ่ายเทอากาศดี

การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร

1 การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรให้ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร หรือตามคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การใช้ต้องสอดคล้องกับศัตรูพืชที่สำรวจพบ และบันทึกข้อมูล ให้มีสาระสำคัญครบถ้วนตามแบบบันทึกตามภาคผนวก ข (ตัวอย่างแบบบันทึกข้อมูลการสำรวจศัตรูพืชและการใช้วัตถุอันตรายการเกษตร)

2 ต้องใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย มีเลขทะเบียนวัตถุอันตราย และมีคำแนะนำบนฉลากให้ใช้กับกาแฟและศัตรูพืชที่ต้องการกำจัด ต้องไม่ใช้วัตถุอันตรายที่ห้ามผลิต หรือ การมีไว้ในครอบครอง ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม และที่ระบุในรายการวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้ หรือตามข้อกำหนดของประเทศ ทั้งนี้ต้องไม่เป็นสารห้ามใช้ในประเทศ และหยุดใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรก่อนการเก็บเกี่ยวตามช่วงเวลาที่จะระบุไว้ในฉลากกำกับ การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรแต่ละชนิด หรือให้เป็นไปตามคำแนะนำของทางราชการ

3 ต้องอ่านคำแนะนำบนฉลากเพื่อทราบคุณสมบัติ และวิธีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรก่อน นำไปใช้

4 ผู้ใช้หรือผู้ควบคุมการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ต้องรู้จักศัตรูพืช การเลือกชนิดและอัตราการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การเลือกใช้เครื่องพ่นสารเคมีและอุปกรณ์ หัวฉีดรวมทั้งวิธีการพ่น สารเคมีที่ถูกต้อง โดยตรวจสอบเครื่องพ่นสารเคมีให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานให้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันสารพิษเป็นอันตรายและร่างกายของผู้ปฏิบัติงาน การสวมเสื้อผ้ามิดชิด มีอุปกรณ์ป้องกัน สารพิษ ได้แก่ หน้ากาก หรือผ้าปิดจมูก ถุงมือ หมวก และสวมรองเท้า เพื่อป้องกันอันตรายจากสารพิษ หลีกเลี่ยงการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรมากกว่าสองชนิดผสมกัน เว้นแต่จะเป็นคำแนะนำหรือคำรับรองทางวิชาการ

5 เตรียมวัตถุอันตรายทางการเกษตรตามคำแนะนำ และผสมให้เป็นเนื้อเดียวกัน ก่อนนำไปพ่น ควรพ่น วัตถุอันตรายทางการเกษตรในช่วงเช้าหรือเนอขณะลมสงบ หลีกเลี่ยงการพ่นในเวลาแดดจัดหรือลมแรง และขณะปฏิบัติต้งนผู้พ่นต้องอยู่เหนือลมตลอดเวลา รวมถึงควรระวังละอองสารเคมีไปปนเปื้อนแปลง ใกล้เคียงและสิ่งแวดล้อม

6 เตรียมวัตถุอันตรายทางการเกษตรให้เพียงพอและใช้หมดในคราวเดียว ไม่ควรเหลือติดค้างในถังพ่น

7 เมื่อใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรหมดแล้ว ให้ล้างภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายทางการเกษตรดังกล่าว ด้วยน้ำ 3 ครั้ง เทน้ำลงในถังพ่นสาร นำไปพ่นในแปลงพืชที่ได้รับอนุญาตให้พ่นวัตถุอันตรายทาง การเกษตรนั้น ตามคำแนะนำบนฉลาก หรือในพื้นที่ที่กำหนด และต้องไม่มีความเสี่ยงต่อการสัมผัสผลผลิต หรือปนเปื้อนของแหล่งน้ำใช้ ภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ใช้หมดแล้ว ต้องทำลาย เพื่อป้องกันการนำกลับมาใช้ แล้วนำไปทิ้งในสถานที่ที่จัดสำหรับทิ้งภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายทางการเกษตร โดยเฉพาะ หรือทำลายโดยการฝังกลบในดินให้มีระยะ ห่างอย่างน้อย 50 m (เมตร) จากแหล่งน้ำและที่พักอาศัย และให้มีความลึกมากพอที่สัตว์ไม่สามารถคุ้ยขึ้นมาได้ และห้ามเผาทำลาย

8 หลังการพ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตรทุกครั้ง ผู้พ่นต้องอาบน้ำ สระผม และเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที เสื้อผ้าที่สวมใส่ขณะพ่นสารต้องนำไปซักให้สะอาดทุกครั้ง โดยซักแยกจากเสื้อผ้าที่ใช้ปกติ

9 วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ซังคองเหลืออยู่ในภาชนะบรรจุ ซึ่งไม่สามารถใช้ได้หมดในคราวเดียว ให้ปิดฝาให้สนิท และเก็บไปสถานที่เก็บวัตถุอันตรายทางการเกษตร

10 การจัดเก็บวัตถุล้านตรายทางการเกษตรชนิดต่างๆ ต้องเก็บในสถานที่มิดชิด ปลอดภัยป้องกันแดดและฝนได้ และมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก

11 จัดเก็บวัตถุล้านตรายทางการเกษตร รวมถึงสารเคมีอื่น เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ให้เป็นสัดส่วน เพื่อ ป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุล้านตรายทางการเกษตรสู่ผลิตภัณฑ์ และสิ่งแวดล้อม วัตถุล้านตรายทาง การเกษตรที่เปิดใช้แล้วห้ามถ่ายออกจากภาชนะบรรจุเดิม

12 การจัดเก็บวัตถุล้านตรายทางการเกษตรแต่ละ ชนิดต้องแสดงป้ายให้ชัดเจน และ แยกเก็บเป็นหมวดหมู่ ไม่ปะปนกับปุ๋ยสารควบคุมการเจริญเติบโตพืช สารเสริมประสิทธิภาพ ต่างๆ และอุปกรณ์ป้องกันสารพิษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบ เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเป็น กระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งจัดการธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) มุ่งเน้นการศึกษา รวบรวมข้อมูล จากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการธุรกิจเพื่อสังคมของ เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

1) การสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ปลูกกาแฟในพื้นที่อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน เพื่อเพื่อทราบระบบนิเวศการเกษตรของผู้ปลูกกาแฟ จำนวน 30 คน

2) การสนทนากลุ่ม และส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาการจัดการธุรกิจเพื่อสังคมของผู้ปลูกกาแฟ จำนวน 15 คน

4) ประมวลผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลในเชิง คุณภาพแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้เห็นกระบวนการส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคมของ เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัย

1 ระบบนิเวศการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอำเภอตอยสะเกิด จังหวัด เชียงใหม่

ระบบนิเวศการปลูกกาแฟของเกษตรกร พื้นที่ปลูก พื้นที่ที่มีความสูงและอากาศเย็นเหมาะสม มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่ใสสะอาด ดินร่วนและอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมสำหรับการปลูกกาแฟอาราบิก้า มีกระบวนการปลูกดังนี้ การเตรียมสถานที่ปลูกกาแฟ การจัดการเรื่องน้ำ ตัดหญ้า และรักษาต้นไม้ใหญ่เป็นร่มเงา หลีกเลี้ยงการใช้ยาฆ่าหญ้า การคัดเลือกสายพันธุ์และต้นกล้า ใช้สายพันธุ์คาติมอร์ที่ทนทานต่อโรคราสนิมและทนต์ แลเลือกต้นกล้าที่มีความสูงและจำนวนคูใบที่เหมาะสม การปลูกต้นกาแฟ ปลูกต้นกาแฟให้มีระยะห่างที่เหมาะสม ดูแลเอาใจใส่ในช่วงแรก การดูแลรักษาโดยการตัดหญ้า ใส่ปุ๋ย และให้น้ำ สิ่งที่ควรระวังในการดูแลรักษาต้นกล้าในระยะแรก หลีกเลี้ยงการใช้ยาฆ่าหญ้าและระวังการเกิดโรคและแมลง การเก็บกาแฟ เก็บกาแฟด้วยมือที่ละเมียดและด้วยความระมัดระวังเพื่อรักษาคุณภาพ

การสร้างแบรนด์กาแฟพิเศษ การศึกษาตลาดและผู้บริโภค สํารวจตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภค พบว่ากาแฟพิเศษมีคุณภาพและเป็นที่ต้องการในตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ปรับปรุงคุณภาพกาแฟให้มีความโดดเด่นและเอกลักษณ์เฉพาะตัว การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่น่าสนใจการสร้างเรื่องราวของแบรนด์ (Brand Story) เล่าเรื่องราวความเป็นมาและกระบวนการผลิตกาแฟในชุมชน เน้นความสำคัญของการปลูกกาแฟที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การตลาดและการประชาสัมพันธ์ ใช้ช่องทางออนไลน์และจัดกิจกรรมเพื่อสร้างการรับรู้ สร้างเครือข่ายกับร้านกาแฟ โรงแรม และร้านอาหารในพื้นที่ การจัดจำหน่าย จัดหาช่องทางการจัดจำหน่ายที่หลากหลาย เช่น ร้านค้าออนไลน์ ตลาดนัด และร้านค้าท้องถิ่นร่วมมือกับพันธมิตรทางธุรกิจ การรับรองคุณภาพรับรองมาตรฐานการผลิตและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการผลิตและการตลาด ให้ความรู้และฝึกอบรมเกษตรกรในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มศักยภาพ ดังนั้น การผลิตกาแฟในตำบลเทพเสด็จมีการดำเนินการตั้งแต่การปลูก การดูแลรักษา จนถึงการเก็บเกี่ยวและแปรรูป การสร้างแบรนด์กาแฟพิเศษเป็นการเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้ให้กับชุมชน โดยเน้นความสำคัญของการปลูกกาแฟที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีคุณภาพสูง

2. การพัฒนาการจัดการธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟในพื้นที่ตำบลเทพเสด็จ

การจัดการธุรกิจกาแฟในเขตพื้นที่ตำบลเทพเสด็จ ด้านการจัดองค์กรมีการจัดตั้งรูปแบบของรัฐวิสาหกิจชุมชน มีการรวมกลุ่มของเกษตรกร และการจัดตั้งบริษัทจำกัด ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชน ซึ่งส่งผลให้ชุมชนเกิดรายได้สามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้ มีการติดต่อประสานงานในระบบของเครือข่ายส่งผลให้มีการสื่อสารที่ตรงกัน นอกจากนี้ยังมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นสากลและมีการจัดตั้งบริษัทในเครือเพื่อในการควบคุมมาตรฐานของผลิตภัณฑ์และการให้บริการ สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ ซึ่งสามารถสรุปรูปแบบการจัดการธุรกิจกาแฟในพื้นที่ตำบลเทพเสด็จด้านการจัดการองค์กร

1. ด้านการผลิตและการปฏิบัติการมีการควบคุมปัจจัยต่างๆตั้งแต่กระบวนการปลูก โดยให้ความสำคัญกับการปลูกกาแฟแบบอินทรีย์ควบคู่กับการปลูกพืชอื่นๆตามฤดูกาล มีการแปรรูปโดยใช้เครื่องจักรที่สามารถสร้างมาตรฐานทำให้ส่งผลผลิตที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ซึ่งผู้บริโภคจะได้รับคุณค่าจากผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานและความปลอดภัย รวมถึงเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟจะมีความมั่นใจในอาชีพและมีมีการรักษาสภาพแวดล้อมภายในชุมชน

2. ด้านการตลาด มีการทำการตลาดทั้งภายในพื้นที่และต่างพื้นที่รวมถึงภายในประเทศและกำลังขยายการตลาดสู่ภายนอกประเทศ ส่งผลให้ผู้บริโภคมีช่องทางในการเข้าถึงเพิ่มมากขึ้นอีกทั้งสามารถสร้างการยอมรับในแต่ละระดับสากลเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดและเป็นการ สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ มีการใช้สัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นตัวตนแสดงถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรม ทำให้ชุมชนเป็นที่รู้จักที่รู้ สามารถสร้างแหล่งท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับชุมชน

3. ด้านการบัญชีและการเงินโดยมีการลงทุนด้วยตนเองและการหาทุนจากผู้เข้าร่วม มีการจัดหาทุนจากสถาบันทางการเงินทำให้มีการขยายธุรกิจได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ความต้องการวัตถุดิบเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้จะมีการสนับสนุนจากภาครัฐในการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังได้

4. ด้านการจัดหาวัตถุดิบมาป้อนโรงงาน โดยมีการปลูกกาแฟแบบอินทรีย์ มีการสร้างระบบนิเวศภายในชุมชน มีการควบคุมมาตรฐานของผลผลิตซึ่งจะทำให้ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานสามารถที่จะทดสอบคุณภาพได้ ส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับผลิตภัณฑ์ที่มีความปลอดภัยและมีคุณภาพและเป็นการสร้างผล ที่ดีต่อชุมชนชุมชน

5. ด้านการบริหารงานบุคคลมีการสร้างศูนย์การเรียนรู้และหลักสูตรต่างๆ ในการพัฒนาความสามารถและทักษะให้กับพนักงานโดยสามารถตอบสนองให้กับผู้บริโภครด้วยบริการที่เป็นเลิศ และมีการใช้พนักงานที่เป็นบุคคลคนในพื้นที่เพาะปลูก สามารถบอกถึงภูมิหลังชาติพันธุ์ผ่านกาแฟ

6. ด้านการจัดการระบบสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ มีการใช้เครื่องจักรในกระบวนการผลิตและแปรรูป ในการสร้างมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ และมีการประยุกต์ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการคำนวณ ช่วยลดข้อผิดพลาดสามารถสร้างความเชื่อมั่น และความถูกต้องให้กับผู้บริโภค นอกจากนี้มีการใช้สื่อออนไลน์ในการจำหน่ายสินค้า และการประชาสัมพันธ์

7. การจัดการธุรกิจกาแฟของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟในพื้นที่ตำบลเทพเสด็จด้านการวิจัยและพัฒนา ได้มีการพัฒนาสายพันธุ์ใหม่ใหม่ ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค และมีการเติมความคิดสร้างสรรค์และความรู้ใหม่ใหม่ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความแปลกใหม่อยู่ตลอดเวลา

3 การส่งเสริมเครือข่ายธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

1) การส่งเสริมเครือข่ายด้านการผลิต

การยกระดับผลิตภัณฑ์กาแฟ เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟในตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด รวมกลุ่มกันเพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน เช่น การสนับสนุนการจดทะเบียน GI และการจัดหาเครื่องมือในการผลิต

ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์กาแฟจนสามารถจดทะเบียน GI และส่งออกไปยังต่างประเทศ รวมถึงรณรงค์ไม่ให้เกิดปุ๋ยเคมีและส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมักจากเปลือกกาแฟ

การรวมกลุ่มเกษตรกร เกษตรกรในตำบลเทพเสด็จ รวมกลุ่มกันเพื่อแก้ปัญหาการซื้อขายเมล็ดกาแฟและพัฒนาคุณภาพกาแฟ โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเกษตรอำเภอดอยสะเก็ด และสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่

การจัดเวทีชุมชน การจัดเวทีชุมชนเพื่อวิเคราะห์และจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมเกษตรมูลค่าสูง โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มรายได้เกษตรกร 3 เท่าใน 4 ปี และสนับสนุนการผลิตกาแฟ GI เทพเสด็จ

2) การส่งเสริมเครือข่ายด้านผลิตภัณฑ์

กิจกรรมพัฒนาและสนับสนุน การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมความรู้ การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพ

การจัดอบรม การอบรมเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรเมืองหนาวด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์กาแฟเทศ์จให้มีมูลค่าและความหลากหลาย

3) การส่งเสริมเครือข่ายด้านการตลาด

การสร้างเครือข่ายการตลาด การสร้างเครือข่ายการตลาดภายในชุมชนและขยายสู่ตลาดภายนอก เช่น การขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต การออกร้านจำหน่ายสินค้าในงานแสดงสินค้า และการเผยแพร่ข้อมูลผลิตภัณฑ์ผ่านทางออนไลน์

ความร่วมมือกับภาคเอกชน ความร่วมมือกับภาคเอกชน เช่น กลุ่มบริษัทบางจาก เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์กาแฟตรีป “เทศ์จ Single Origin” ตราอินทนิล

การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น วัดสันตันตู่ อำเภอตอยสะเก็ด มีบทบาทในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์กาแฟของเกษตรกร โดยการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์กาแฟในร้านกาแฟภายในวัด

อภิปรายผล

การจัดการธุรกิจกาแฟในเขตพื้นที่ตำบลเทศ์จ พบว่า ด้านการผลิตและการปฏิบัติการมีการควบคุมปัจจัยต่างๆตั้งแต่กระบวนการปลูกโดยให้ความสำคัญกับการปลูกกาแฟแบบอินทรีย์ควบคู่กับการปลูกพืชอื่นๆตามฤดูกาล มีการแปรรูปโดยใช้เครื่องจักรที่สามารถสร้างมาตรฐานทำให้ส่งผลผลิตที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ซึ่งผู้บริโภคจะได้รับคุณค่าจากผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานและความปลอดภัย รวมถึงเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟจะมีความมั่นใจในอาชีพและมีมีการรักษาสภาพแวดล้อมภายในชุมชน ด้านการตลาด มีการทำการตลาดทั้งภายในพื้นที่และต่างพื้นที่รวมถึงภายในประเทศและกำลังขยายการตลาดสู่ภายนอกประเทศ ส่งผลให้ผู้บริโภคมีช่องทางในการเข้าถึงเพิ่มมากขึ้นอีกทั้งสามารถสร้างการยอมรับในแต่ละระดับสากลเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดและเป็นการ สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ มีการใช้สัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นตัวตนแสดงถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรม ทำให้ชุมชนเป็นที่รู้จักที่รู้สามารถสร้างแหล่งท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับชุมชน ด้านการบัญชีและการเงินโดยมีการ

ลงทุนด้วยตนเองและการหาทุนจากผู้เข้าร่วม มีการจัดหาทุนจากสถาบันทางการเงินทำให้มีการขยายธุรกิจได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ความต้องการวัตถุดิบเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้จะมีการสนับสนุนจากภาครัฐในการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังได้ ด้านการจัดหาวัตถุดิบมาป้อนโรงงาน โดยมีการปลูกกาแฟแบบอินทรีย์ มีการสร้างระบบนิเวศภายในชุมชน มีการควบคุมมาตรฐานของผลผลิตซึ่งจะทำให้ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานสามารถที่จะทดสอบคุณภาพได้ ส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับผลิตภัณฑ์ที่มีความปลอดภัยและมีคุณภาพและเป็นการสร้างผล ที่ดีต่อชุมชนชุมชน ด้านการบริหารงานบุคคลมีการสร้างศูนย์การเรียนรู้และหลักสูตรต่างๆ ในการพัฒนาความสามารถและทักษะให้กับพนักงานโดยสามารถตอบสนองให้กับผู้บริโภคด้วยการบริการที่เป็นเลิศ และมีการใช้พนักงานที่เป็นบุคคลคนในพื้นที่เพาะปลูก สามารถบอกถึงภูมิหลังชาติพันธุ์ผ่านกาแฟ ด้านการจัดการระบบสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ มีการใช้เครื่องจักรในกระบวนการผลิตและแปรรูป ในการสร้างมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ และมีการประยุกต์ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการคำนวณ ช่วยลดข้อผิดพลาดสามารถสร้างความเชื่อมั่น และความถูกต้องให้กับผู้บริโภค นอกจากนี้มีการใช้สื่อออนไลน์ในการจำหน่ายสินค้า และการประชาสัมพันธ์การจัดการธุรกิจกาแฟของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟในพื้นที่ตำบลเทพเสด็จด้านการวิจัยและพัฒนา ได้มีการพัฒนาสายพันธุ์ใหม่ใหม่ ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค และมีการเติมความคิดสร้างสรรค์และความรู้ใหม่ใหม่ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความแปลกใหม่ อยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับวันวิสาข (2561) ทศนคติ และความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อกาแฟสดน่ายงการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจทัศนคติซึ่งแสดงถึงความคาดหวังที่ผู้บริโภคมีต่อปัจจัยด้านพบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ทศนคติผู้บริโภคกาแฟสดน่ายงมีความคาดหวังและความพึงพอใจในส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านราคาผู้บริโภคกาแฟสดน่ายงมีความคาดหวังและความพึงพอใจ ในส่วนประสมทางการตลาด ด้านราคา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 2.37 และ 2.36 ตามลำดับ) ด้านการจัดจำหน่ายผู้บริโภคกาแฟสดน่ายงมีความคาดหวังและความพึงพอใจในส่วนประสมทางการตลาด ด้านการจัดจำหน่าย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.30 และ 2.31 ตามลำดับ) ด้านส่งเสริมการตลาดผู้บริโภคกาแฟสดน่ายงได้รับความพึงพอใจมาก ในประเด็นการบริการของพนักงาน (คะแนนเฉลี่ย 2.41)

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยได้ผลการวิจัยและสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอำเภอเทพเสด็จจังหวัดเชียงใหม่

1) พื้นที่ที่ปลูกกาแฟเป็นพื้นที่สูงจากเลือน้ำทะเลปานกลางอยู่ประมาณ 1050 เมตรขึ้นไปและมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่อไป 15 ถึง 25 องศา มีความชื้นสัมพัทธ์มากกว่า 60% มีฝนตกไม่ต่ำกว่า 1500 มิลลิเมตรต่อปี เป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์จึงมีความเหมาะสมในการปลูกกาแฟ

2) การปลูกกาแฟในพื้นที่ตำบลเทพเสด็จโดยการปลูกได้ต้นไม้ใหญ่และเป็นพื้นที่ที่มีดอกไม้ป่าทำให้ผลผลิตที่ได้มีความเป็นเอกลักษณ์ ลักษณะไม่เหมือนพื้นที่อื่น

3) การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์กาแฟเป็นเมล็ดพันธุ์กาแฟพันธุ์อราบิก้าซึ่งเป็นเมล็ดพันธุ์กาแฟที่สามารถมีความทนทานและรักษาง่ายให้ผลผลิตที่ดี

4) การเก็บเกี่ยวผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟจะเก็บด้วยมือที่ละเม็ดและจะเก็บเพียงเมล็ดที่สุกแดงเท่านั้น

5) การบำรุงรักษาเกษตรกรปลูกกาแฟจะไม่ใช้สารเคมีหรือปุ๋ยเคมีโดยเด็ดขาดจะเป็นการปลูกแบบออร์แกนิก

6) กระบวนการในการผลิตเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟจะใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการผลิตทำให้สามารถรักษาคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์กาแฟ

7) เกษตรกรจะมีการปลูกพืชหมุนเวียนตามฤดูกาลภายในสวนกาแฟเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้

2. กลยุทธ์ในการพัฒนาการจัดการธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟในพื้นที่ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

1) การจัดการองค์กรจะมีรูปแบบการจัดการองค์กรในลักษณะของรัฐวิสาหกิจ ชุมชนและการจัดตั้งบริษัทจำกัด

2) การผลิตและการปฏิบัติมีการควบคุมกระบวนการผลิตและการแปรรูป และมีการส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์

3) ด้านการตลาด มีการทำการตลาดทั้งภายใน ประเทศและ ต่างประเทศและการใช้สัญลักษณ์ความเป็นเอกลักษณ์

4) การบัญชีและการ มีการลงทุนด้วยตนเองและการหาหุ้นส่วน เพื่อร่วมทุนธุรกิจ รวมถึงการกู้เงินจากสถาบันการเงินและได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

5) การจัดหาวัตถุดิบ มีการควบคุมมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ ผลการผลิตที่ได้เป็น
เกษตรอินทรีย์ และการสร้างระบบนิเวศภายในชุมชน

6) การบริหารงานบุคคล มีการก่อตั้งศูนย์เรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพ บุคคล
ส่วนใหญ่ส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่

7) ระบบสารสนเทศ จะใช้ระบบเครื่องจักรในการแปรรูปการใช้เทคโนโลยีในการ
บริการ

8) การวิจัยและการพัฒนาจะพัฒนาสายพันธุ์กาแฟรวมถึงการใส่ความคิด
สร้างสรรค์

3. การส่งเสริมเครือข่ายธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ อำเภอดอย สะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

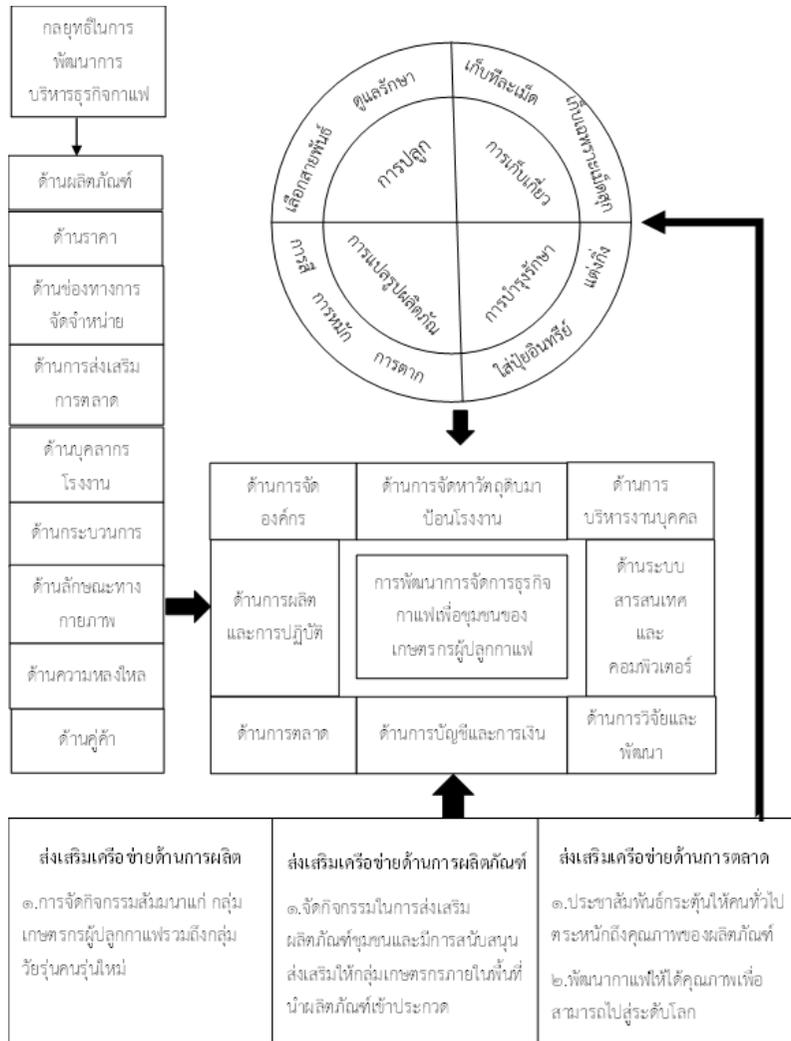
1) เครือข่ายในการส่งเสริมการผลิตโดยได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐและ
กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่กาแฟเทพเสด็จมีกระบวนการจัดอบรมส่งเสริมความรู้ในลักษณะการ
จัดกิจกรรมสัมมนาแก่ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟรวมถึงกลุ่มวัยรุ่นคนรุ่นใหม่

2) กลุ่มเครือข่ายจากภาครัฐและเอกชนจัดกิจกรรมในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน
และมีการสนับสนุนส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรภายในพื้นที่นำผลิตภัณฑ์เข้าประกวด

3) เครือข่ายในการประชาสัมพันธ์ได้แก่กลุ่มดารา ร่วมกับกลุ่มเกษตรกรภายใน
ชุมชนภาครัฐภาคเอกชนเผยแพร่สื่อเพื่อประชาสัมพันธ์กระตุ้นให้คนทั่วไปตระหนักถึงคุณภาพ
ของผลิตภัณฑ์

4) เกษตรกรร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนพัฒนากาแฟให้ได้คุณภาพ
เพื่อสามารถไปสู่ระดับโลกได้

จากองค์ความรู้สามารถสรุปการจัดการธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟใน
อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรจัดให้มีการฝึกอบรมและให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เกษตรอินทรีย์ รวมถึงการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และปุ๋ยอินทรีย์ในราคาที่เข้าถึงได้
2. รัฐบาลควรสร้างมาตรฐานและการรับรองเกษตรอินทรีย์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคและเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์กาแฟ
3. รัฐบาลควรจัดให้มีโครงการสนับสนุนทางการเงิน เช่น สินเชื่อเกษตรกร อัตราดอกเบี้ยต่ำ หรือเงินกู้ที่ไม่ต้องมีการค้ำประกัน

4. พัฒนาพื้นที่ปลูกกาแฟให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนและสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกาแฟเทศดั้ง

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การกำหนดนโยบายที่ชัดเจนหน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจเพื่อสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ เช่น การสนับสนุนทางการเงิน การส่งเสริมการตลาด และการฝึกอบรม

2. สามารถใช้ในการวางแผนพัฒนาชุมชนในระยะยาว โดยเน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ

3. สามารถใช้ในการสร้างนวัตกรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์กาแฟใหม่ ๆ เช่น กาแฟอินทรีย์ กาแฟสำเร็จรูป หรือผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากกากกาแฟ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายการวิจัยไปยังพื้นที่อื่นๆ ที่มีการปลูกกาแฟในจังหวัดเชียงใหม่หรือจังหวัดอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบและสรุปข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ได้ในวงกว้าง

2. ขยายการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการปลูกกาแฟในชุมชน รวมถึงการประเมินผลของการจัดการธุรกิจเพื่อสังคมในระยะยาว

3. วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์กาแฟใหม่ๆ ที่มีมูลค่าเพิ่ม เช่น กาแฟออร์แกนิก เครื่องดื่มกาแฟผสมสมุนไพร หรือผลิตภัณฑ์จากกากกาแฟ

4. วิเคราะห์แนวโน้มและพฤติกรรมผู้บริโภคกาแฟทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อกำหนดกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

โกศล ดีศีลธรรม. (2554). การสร้างความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: ธีระปอมวรรณกรรม.

สฤณี อาชวานันทกุล.(2564) เอกสารประกอบการบรรยายวิชาธุรกิจกับชุมชน กธ 301 เรื่อง Triple Bottom Line). เรียกใช้เมื่อ 25 ตุลาคม 2564 จาก

http://cdn.learners.in.th/assets/media/file_2553:52.

เอกชัย นิตยาเกษตรวัฒน์, (2550),โครงการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจการเพื่อสังคม: กรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จใน ต่างประเทศและการประยุกต์ใช้ในประเทศไทย, NIDA Business Journal, 7.

สำนักสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ. (2553). แผนแม่บทสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคม พ.ศ. 2553-2557. กรุงเทพมหานคร: สำนักสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ.

วันวิสาข์ ตากกระโทก. (2561). พฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภคต่อกาแฟสดนาญงในจังหวัดอุดรธานี. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.